

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓN ADELANTADA
Ciutat ps. 0.50
Campanya » 0.60
Exterior » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 21 JUNY DE 1885

Lo provincialisme

II

Ja ha vingut lo que 'ns temiam, ja ha vingut alló de tractarnos de excludivistas, perque estimem molt á Catalunya, mes ha vingut de part de qui menys podiam esperarho, d' un nascut en nostra terra!...

Si se 'ns tilde d' excludivistas perque estimem á la terra que nos veije naixer; si se 'ns té per excludivistas perque volem donar á nostra pátria lo lloch que de justicia l' hi pertoca; si som excludivistas perque expressem nostras ideas catalanas en catalana parla, acceptem lo calificatiu com un timbre d' honor, pera nosaltres mes gran y mes noble que tots los quartels heráldichs. Estimar molt la pátria y censurarsens' nostre estimació es tot lo que nosaltres podiam desitjar.

Acabárem nostre primer article apuntant lo moviment regional que 's nota 'n las provincias del Nort d' Espanya.

Es digne de notarse, que todas las manifestacions regionalistas comensan per la literatura, segueixen per l' industria y acabarán tart ó dejorn, per la descentralisació administrativa y finalment per la federació política, terme de tots nostres desitjos.

Analisant las afirmacions mes amunt expressadas, trovarem que lo renaixement industrial de Catalunya coincideix ab la restauració dels Jochs Florals, primera manifestació de nostre renaixement literari. Galicia, no s' ha despertat de son somni esclau, fins que ha sentit la lira de Na Rosalía Castro, y ha conegut sa historia 'n las páginas de En Vico y d' En Murguía; y los mateixos anda-

lusos cercan una fesomia propia de sa literatura, fundan societats anomenadas «Folks Lores» que vol dir costums, cants y tradicions populars, al mateix temps que prenen empenyo pera fer valer sos vins y sos sucres.

Y com Catalunya, Galicia y Andalusia, treballan Astúrias y las provincias Vascas ab sos minerals y ab sas industrias, agricultura y comers.

No cal pas dir que aquest moviment, que moltes vegades porta lo nom de proteccionista ó de literari-regional y casi may lo de patriótic qu' es 'l que mes l' hi escau, ha nascut de Catalunya, d' aquesta pobre Catalunya tan mal tractada per la gent política de Madrid, d' aqueixa pobre terra que ha fet conixer á tota Espanya 'n l' estranger, en las varias manifestacions de son saber, sense que se l' hi haja fet la justicia merescuda, mes bé, s' ha buscat donar interpretacions erradas ab tota la malicia y mala fé propias d' ánimas petites.

Ara, ab motiu d' una *Memoria* que Catalunya ha posat en mans del Rey, respecte 'l *modus vivendi* ab l' Inglaterra, la premsa de Madrid, ha représ lo llenguatge de l' insult y de la mistificació pera fer veurer á los castellans, que Catalunya vol imposarse á tota Espanya.

¡Ingrats! Catalunya lo que vol (y ells ho saben); es que 'ls parássits polítichs de Madrid no l' hi xuclin la sang, lo que vol, es que no se l' endogali, ló que vol, es no tenir que demanar llicencia si te voluntat y vol fer alguna millora á casa seva, vol, en fi, la llibertat de obrar y viurer com millor l' hi convinga dintre sos drets y debers respecte las altres provincias. Y lo que Catalunya vol per sí, ho vol per todas las altres germanas, puig son lema es: «¡Totas per una, y una per todas!»

J. B.

LITERATURA

¡Pobre Llätzer!

Curt de vista, sense ulleras
y arrupit al vetllador,
trau la llengua y clava tatxas
un sabater mort de son.

Nostramo fa mala cara,
y la bombeta pitjor.

Es de nit, fa un fret que pela,
no passa un' ànima y plou.

En un plat de cou-dinar
hi há en remull un rosegó,
y entre mitj de las pastetas
trist, magre, aixelat y coix,
un pardal novell pidola
en continuo tremolor.

ja deixa l' home 'l martell,
ja fa grunyir lo nynyol,
ja estiraganya lo cuiro,
ja agafa lo brunyidor,
atacona que atacona
solemnement silenciós.

A los peus hi té un gibrell
ple de cendra y sense foch.
Entra 'l fret per las escletxas,
y ab lo fret va lo terror
de vent, xáfech y llampechs
y terratremol de trons.

Nostramo se tira enrera,
'baixa 'l cap y tors lo coll,
y deixa caurer los brassos
que está que no pot fer l'ou.

Gira 'ls ulls á la porrona
esperante algun consol;
la porrona tota aixuta
li signa 'l cel ab lo broch;
mira 'n l' ayre y veu goteras,
y se aixeca fent un bot.
« ¡Sexanta anys de pega, (exclama)
» sexanta anys! y ab lo puny clós,
se venta tres cops al nas
no podent trobarse 'l front.
« ¡Pega, fou avans del part
» (murmura) y per ço so bort,
» y pega en lo part també
» lo haber nascut set-mcsó,
» y pega després del part
» lo anar sempre á tombollons,
» y no sent fill de ningú
» sér lo criat de tothom!

» Vint anys de fusell y ranxo
» en temps de *Napulaon*;
» deu anys de fam y fusell
» mentres va haberhi facció;
» ara, sigas miliciano;
» ara ja ho has sigut prou.
» Aquí caych, aquí m' aixeco,
» patin fret, patint calor,
» may he passat de posar
» mitjas solas y talons!
» Y un gos pater que recullo
» ay fidelitat de gos!
» que se 'm menja la carn d' olla
» l' endemá y m' deixa sol!
» ¡Si aixó no es pega, ni may!
» No tinch foch, no tinch claror,
» no tinch vi, ni fills, ni pares...
» ¡Vinga la corda del pou!»

Y tal dit, tal fet: la agafa,
hi fa un llas escorrador,
la penja en un clau del sostre
s' enfila en dos esglahons,
fica lo cap en la baga,
y repenjantshi de cop....
se trenca 'l clau, ell va en terra
y 's fá un xiribech tan grós,
que deixantlo estabornit
li raja la sanch á doll.

Piula 'l pardal famolench,
y s' apaga 'l llum del tot,
cubrint de piadosas sombras
las míseras afliccions
de aquell sabater de pega... .
¡imatje del Criador!

ROBERT ROBERT.

Quadro de Costums Barceloninas

DIA DE SANT JOAN

Naturalment que cada dia, per la lley ineludible de successió forcosa, va derrera de la seva vigilia respectiva, pero aquest, lo de Sant Joan, en qu' igual als demés, sembla que hi estiga més amarrat. En tots al morir l' avuy neix lo demá, pero no 's nota perque quand la gent se desperta ja han passat una pila d' horas y á ne l' pas que va l' mon, bastan unas pocas horas perque un acluqui 'ls ulls en Barcelona y ls' obri á Paris, per no dir á Russia. Lo dia de Sant Joan aixó no hi es; como son molts que no s' fican al llit,

se n' adonan, se palpa, se veu á las claras que á mitja nit de la vigilia, á la derrera batallada de las dotse, ja s' entra al dia de Sant Joan.

Si lo popular é inmortal poeta músich En Joseph Anselm Clavé en una de sas inspiradas composicions, com totas ab furor sempre aplaudida, ne va dir:

«Noche magnífica,
noche sin par,
bella es la vispera
del buen San Juan;»

no falta tampoch qui en un bon romans castellá vagi posarhi, entre altres bellesas:

«Vánse dias, vienen dias:
venido era el de San Juan,
donde cristianos y moros
hacen gran solemnidad.»

O millor aquet trosset d' un altre més conegut encare y que mes be compleix lo nostre objecte:

«La mañana de San Juan
salen á coger guirnaldas
Zara, imágen del rey Chico,
y sus más queridas damas.»

¡Vegin si be de lluny la cosa! ¡del temps dels moros! Un s' esgarrifa de pensarhi ¡Oh y se veu que, mica més mica ménos, feyan lo d' ara! ¡Ca; si aixó de las costums ve á ser en un poble com alló que s' diu del génit y figura en l' individu! Mentres totas fossen tan inofensivas y poéticas com la de que tractem, no hi hauria res que dir: ¡ep, s' enten en contra, per no alavarras!

Han tocat las dotse. No n' trova poch lo nou dia á fora de casa. Lo jovent omplint los balls que n' fan per tot; los teatros encare plens puig allargan la funció y algun d' ells se permet enjegar un castell de fochs en un dels intermedis, tot *en obsequi á la festivitat del dia* com posan en los cartells; tampoch los cafés tancan y no s' hi veu ni una cadira en vaga; luego ls' coros que donan serenatas, los xitxarel-los que fan la primera sortida á altas horas y per últim un bon número de gent de sa casa que s' passeja satisfeta y qu' aviat se cansa. Regularment los que perden tota la nit son los que aprofitan totas las del any retirantse aviat y anantsen al llit quasi á posta del sol, dos ó tres horas des-

prés. ¡No se ls' hi coneix poch que están faltant obertament á la seva patriarcal y bona rutina, n' hi ha prou en mirarsels! Passant de las dotse caminan planxant, vamos arrossegant los peus; se gronxan ab un mal andando com una fragata ab poch lastre; están grochs; fan més ulleras! y aixis qu' arreplegan un pedrís desocupat s' hi deixan caurer ab unas ganas de ferhi arrels! quant ja hi seuhén donan sortida á tants ah..... ah..... ah com podem, s' estiran, y lo probable es que dormin al cap d' un minut com uns beneys de Dèu, que despertin á las granotas ab los seus ronchs, qu' aquestas vagin seguintlos á coro ab lo seu monótomo ¡rach! ¡rach! y quasi segur, oy y ens en ben descuidavam! es que al despertarse se trovin sense l' rellotxe, si es que n' duyan, y sense gech y sense gorra ó bolet. Va de veras, no es ecsagerat, se n' han vist cassos! Mes plens de fástich que ls' ossos que segueixen amarrats per una cadena als gabatxos ganduls que viuhén de las sevas habilitats, veuhén sortir l' sol y si be van com la generalitat á acavarla de fer bona ó á missa primera, no esperan ab poch afany pendrer possessió de coxins y matalassos, per enclofarshi tanta estona com pujan, malehint de pas interiorment la sortida y pronunciant un ¡may més! com una casa! Pero aixó no passa de un propósit obligat per las circunstancias, puig la esmena será (si Dèu els dona vida y salut) tornarhi l' any vinent y l' altre y es á dir sempre ls' mateixos, incorregibles mentres tan que pujan tenirse drets y caminar sense ajuda de ningú.

A punta de dia la majoria dels que no han perdut la nit, se llevan; la ciutat cobra una animació portentosa. Entre los qu' acavan de deixá 'ls llansols, los qu' han prés la fresca pels carrers y passeigs y ls' qu' han assistit als balls y altres diversions dels sitis campestres se forma un bellugadís de personas qu' aturdeix. Y cadasqu' hu porta la seva idea. Las velletas, los homes de cara rapada, gorra ample, calsas que 'l difunt era més nano y gech curt de mànigas, y 'ls senyors ab barret de color d' ala de mosca y leviton mes llarch que faldillas de segarreta, cap á missa primera, que ja la senyalan; moltíssims al concert matinal que dona la societat coral Euterpe, fundada per en Clavé y dirigida en la actualitat ab inmillorable acert per los

senyors Rodoreda y Rivera; ó als altres que anuncian diversos coros imitadors del d' en Clavé y que s' aconsolan d' arreplegar la gent que no cap en aquell, y per últim los demés y aquet es lo núcleo de mes, cap á buscar la verbena.

Las xacolaterias no s' han tancat: alli van á desdejunarse los que surten de casa y tenen sis quartos y 'ls volen gastar: los que 'ls hi falta alguna d' aquestas circumstancias compran una coca ensucrada: ja mort lo cuch, emprenen lo camí. Que ni acut de gent á la montanya de Montjuich cap á la falda de Sans; que 'n reb de visitas la font del Gat; quanta alegria, quantas parellas d' enamorats; per ells es lo gran dia. La noya que te la sort de lograr prometres pel mateix dia de S. Joan pot dir ab tota la boca que será feliç, no patirá no; no hi ha perill. Las gitanas están de moda: lluny d' anar dihent com sempre, buscant parroquians: *Quieres que le diga la buenaventura, ressalao? Quieres saber, morenita, las penas qu' has de pasar?* una multitud las rodeje y ab embulls se vehuen per saverne, lo qu' ha de passar qu' aixó per ellas es bufar y fer ampollas, sino quina es la primera de las mans que se ls' hi al argan estesas; gastan pocas retóricas, lo mes principal y no gaires paraulas; en un tancar y obrir d' ulls ne despatxan una pila y s' embossant la paga de la consulta. Lo regular es dos quartos; es á voluntat, no hi ha tarifa.

Los auçellets que ab lo bech trehuen *la planeta* també fan furor. No ls' deixan pas respirar; ara l' un, ara l' altre, es un continuo. Per tants sencillíssims medis molts surten de duptes. Quants aixis saven si arribarán á vells, quants si tindrán de passá l' mar; quantas noyas si s' casarán ab un rich y quantas mares si 'l seu noy ls' entrarà á la quinta.

Allá á las nou, quant l' sol comensa á picar, tothom torna ab lo seu feixet de verbena, com se diu. May he entés perque á l' humil agram lo tenen de motejar trayentli aquest motiu castellá. Te molta virtut l' agram collit en aquet dia; no 'n cura pochs de mals! ¡y ves si es estrany y miraculós! fins á Sant Joan creix, creix cada dia, y á l' endemá, borranit! va arronsantse, enconjintse, fentse nano, raquílich, neulit y més mústich que l' diputat que no li aprovan l' acta.

S' estila també y no son pochs ls' qu' ho segueixen d' anar á donar un passeig pel mar. Es bonich l' efecte del port á la sortida del sol; son tantas las llanxetas que 'l crusan en totas direccions; fins ls' gusis mes estropellats, prestan servey. Veuse aqui l' gran puesto pera la bonaventura. Una verdadera sentencia cada paraula de la sibila popular; mes que un incrédul, juheu se necessitaria ser per no creure' ho tot á ulls cluchs.

La fira que se estableix á la Riera de San Joan se veu molt concorreguda, y encare que al present, van á la baixa y ab tendencias de que segueixi, aquestas exposicions ambulants, ab tot los xicots diuhen qu' es una de las millors y mes llargas. Aixó si, puig no bastantli la Riera de San Joan las enfila cap als archs de Junqueras.

A las primeras horas de la tarde, tota la Rambla de Santa Mónica está plena de vehiculs de totas menas, de classes, de gustos, d' etxuras y de grandarias. Desde l' que tan se me dona, fins al mes excigent, ningú te res que dirhi, tothom pot triar. Fins s' hi veuhen tartranas, tartranetas y tartranassas, ab mollaç y sense mollaç. Apesar del seu prodigiós número son presas per assalt, y aixó que l' tramvia l' hi fa molt de mal perque cada cotxada al menos ls' hi pren un centenar d' assientos! Aixó de assientos es dil per antonomassia; se vol dir cent que pagan, cent individuos formats per una massa de personas dretas, assentadas, perjadas y á punt de caurer y totas oprimidas y prempasadas. Y l' un tramvia va detrás del altre y no mes sis quartets á baix y quatre á dalt; ves quina competencia als ómnibus que n' fan pagar un ralet ab xavo y tot, y qui no l' té que l' dongui de més!

Aquet trasvals te per causa la correguda de bous, la *corrida* que regularment es la primera del any, y que sense regularment, per desgracia, s' omple l' torin de tal manera que la gent hi está com arengadas dins del casco; pitxor, com una cotxada de tramvia que ja es tot lo que s' pot dir

Los teatros á la tarde també fan bonas entradas, y al vespre no cal dirho. Més n' hi hagués. La diada de San Joan ve á ser en quant á diversions lo Nadal del istiu. Los empressaris fan cada rialla de gust que ls' fa posar una arroba de greix y no s' hi veu-

hen de cap ull quant no bastan á remetre targetas al despatx, que n' envía á buscar més, despres de haver venut las ecsactes á la cabuda del teatre, pero que, amigo, quant passen fan de bon arreplegar y una estona dolenta qualsevol la sofreix: y no es dolent que la gent suhi, al revés aixis se 'n van los mals humors.

Be, ja s' els hi pot dispensar, pobres empressaris; bastantas engunias passen y molts son los dias de *quincena* que no hi ha un pa á la post, la companyia te de cobrar y l' teatro s' aureja per tots cantons, y la soledat s' hi passeja á sas amplas, y cortinatxes de trenyinas adornan las butacas, y l' de la taquilla, inmóvil dins de la gavia, sembla un lloro dissecat, y l' cartró se floreix y no s' ha fet ni un ral.

També es diada d' anar á nadar. Per mica que la calor apreti, com al torin, s' obra la temporada, y l' dematí y cap al tart las barracas fan net, embrutantlos, de llansols, tovallolas y l' altre utensili que supleix la fulla de figuera que 'ns diu la Biblia era l' traje de nostre pare Adam

Aquesta es una de las festas suprimidas á las horas del famós arreglo. Quin cap van tenir; anar á treurer la de San Joan! Per supuesto que ja s' fan cárrech de que ningú en fa cas! ¡No faltava més: tot tancat y barrat y ells que manin desde Roma y de Madrid!

Tothom te febre de divertir-se, teatros, balls, concerts, fochs y altrás diversions, fins las barracas de llanternas, figuras de cera, estranyesas y fenómenos: tot sobre-ix de gent y s' compren molts be y s' explica ab facilitat; perque conforme á la creencia popular y tradicional de que lo que s' fa en aquet dia tot surt be, es segur y probat que l' que gosa y diverteix per Sant Joan, al acavarse l' any no haurá passat, impossible, dolents tots los seus dias.

ROSSENDO ARÚS Y ARDERIU.

Lo que jo sé de tú

Jo sé que tú ets bastant sorda
y que no hi papas molt bé;
jo sé qu' ets un xich garrella
y que tens mes gran un peu:

jo sé que portas cotilla
ab farsits, per fer mes plé
lo teu cos, qu' alguns prenen
per modelo de ben fet;
jo sé que 'n lo teu *fervindre*
hi portas un cuixinet
fet ab un grapat de palla
y alguns retalls de paper;
jo sé que t' pintas la cara
ab un color bermellench
perque 's pensint qu' es salut
lo que sols pintura es;
jo sé que 't fas la melosa
y tens un genit d' infern;
sé que gastas gran boato
y que no tens cap diner;
sé qu' has tingut molts promesos
y que tots t' han dit jadeu!
perque cap d' ells resistia
la pudó del teu alhé;
jo sé qu' á mi no m' axarpas
per mes que 'm fassis l' ullet;
jo sé que hi ha malas llengas
qu' enrahonan dels teus fets;
y fins sé, si tan m' apuras
perque t' ho digui, Mercé,
qu' en ma vida no t' hi vist
puig ni de nom te conech.

JOSEHP DEL NOYA

LA GRAN TUNYINA

IV

Entra Abd-el-Rahman, lo príncep,
qu' es un xicot arrogant,
seguit de molta gentussa,
que 's coneix que porta encar'
lo mateix traje d' á bordo,
puig qu' un xich deixats tots van,
y ab lo luxó de la Cort
formant lo mateix contrast
que fá lo blé d' un tinter
caygut sobre un paper blanch;

mes com sempre brilla hermós
 qui vencedor pot tornar,
 las senyoras ni s' adonan
 de que van escabellats,
 y ab tal tendressa se 'ls miran
 que ja 'ls hi fan tirar plans...

Mes ¿qué passa? ¿qué es això?

¿Per qué 'l príncep fa senyal
 de que la música pari?...
 ¿Y per qué 's posa á plorar?

S' agenollan... esperém:
 va á parlar Abd-el-Rahman:

—Rey y senyor, á tos peus
 me tens com á humil esclau,
 nafrat lo cor de dolor,
 avergonyit, deshonorat...

—Qué t' empatollas? (fa 'l Rey
 estroncant de cop lo raig
 d' eloqüencia de son fill).

—Senyor, dèixem explicar...

—Que te n' ha passat alguna?

—Y tan gran, ¡ay! y tan gran!

—Vaja... acaba (ja frenétich,
 com tota la Cort ho está,
 diu Al-Hakem).

—M' han vensut!

(respon lo fill, sanglotant).
 Se sent, llavors, de sorpresa,
 un sol crit, mes, general,
 tan á temps que fins fa creure
 que s' havian ensajat;
 lo Rey s' aixeca del trono,
 tot esverat y d' un salt,
 sense adonarse sisquera.
 de que la faixa li cau;
 s' acosta al príncep, se 'l mira...
 y torna á pujá allí dalt
 recordantse de que 'l siti
 d' un rey, en lo trono está.
 Desde allí pren un tó propi
 de la majestat reyal,
 y diu, parlant ab son fill:
 —A veure aixó com ha estat.
 y aixugantse las llanternas
 comensa així Abd-el-Rahman:
 —Vensuts ja los de Galicia,
 los Pirineus vaig passar,
 vaig fer la guerra als francesos
 deixantlos aclaparats,
 y embarcantme á Tarragona
 ab mos guerrers los més braus,
 cap á Córcega y Sardenya

porto lo penó d' Islam.

Allí... ¡quina degollina!
 semblavan caps de viram
 de la manera que queyan
 los corsos y los sardans.
 També vaig ferne captius
 cinq cents homes ben triats;
 y un cop carregadas totas
 estigueren nostras naus,
 vaig fer rumbo cap al Africa
 pera més seguritat...

¡pobre de mí! ¡aqui comensan
 las meas calamitats!

Quan ja dotze dias duyam
 de viatge, sens cap fracás
 veig cap al Nort unas velas

que s' anavan escampant,
 describint un arch grandió.

sens dupte pera voltarm':

per moments apareixian

en l' horisont altres naus,

com si 'l mar las vomités

per haverse marejat.

L' arch ja més tart fou un cercle

del qu' era jo 'l punt central;

y vejentme compromés

vaig aprestarme al combat:

¡combat terrible, senyor,

que fins á la nit durá!

¡Y encara gracias á la fosca,

que vam salvar nostres caps,

després de perdre vuit barcos

y 'ls cincents captius cristians!..

—¡Cincents captius, (fa Al-Hakem)

que valen un dinerall!...

Mes ¿de ahont eran aquells barcos?

¿Qui es lo vencedor malvat?

Abd-el-Rahman li contesta:

—Es qui may podrás pensar:

En Armengol de Moncada,

aquell á qui Carlemany

enviá á l' illa de Mallorca

pera guarda dels balears.

—¿Lo d' Urgell? .

—Si.

—Pel Profeta,

que jo me n' haig de venjar!

—Jo també (afegeix lo príncep),

y 'ls cavallers fent un bram,

¡Venjansa, cridan, venjansa!..

—¡Venjansa, si, p'ro entretant

qui gemega ja ha rebut—

diu Al-Hakem en tó amarch,
y fentse petar los dits
despedeix als convidats.

JOSEPH M. OLLER

Bahia Blanca (R. A.) Juny 7 de 1885

PIFIAS

Supliquem á nostres subscriptors que 'ns dispensin si han sofert algun retrás en los repartos de nostres primers nombres, puig com no teniam encara organitzada com cal nostra repartició, sabem que n' hi ha que no lo han rebut fins lo dilluns.

Cualsevol reclamació ó queixa que tingan que fer, 'ls hi agrahiriam que la féssen en aquesta administració, pera posarhi esment tot desseguida.

•*•

Hem rebut un exemplar de la novela que fá poch temps publicá en castellá nostre pay-sá, amich y colorador *Lo Cego*, ab lo titol de *Aquilina*, per la que l' hi donem las gracias.

Es una noveleta plena d' interés; refereix escenas de *la groga* en Bons-Aires, y conté al propi temps documents importantissims referents á la revolució espanyola de 1868, en la que, ab alguns de los ben dibuixats personatjes hi prengué part, y en sofri las conseqüencias.

Recomanem á nostres llegidors l' adquisició de l' *Aquilina* segurs que passarán un bon ratet per lo módich preu de 5 rals.

Se ven en todas las librerias.

•*•

Ab molta activitat segueixen los treballs del *Centre Catalá*, y nostre amich en Clodomi-ro Gandolfo no 's dona un moment de repos perque aquells estigan totalment acabats pera lo dio de l' inauguració.

Sabem també que la Comissió encarregada per la Directiva del programe d' eixa festa, s' ocupa y ab gran afany, perque tinga un gran lluhiment y siga á satisfacció dels socis.

•*•

Com lo nombre present apareix tres dias avans de lo jorn de Sant Joan, tant celebrat

per Catalunya, no obstant adelantem la publicació d' un *Quadro de costums Barceloninas*, que creyem agradará sobremanera á nostres llegidors; puig tots los qu' hagin tingut 'l plaher de estar en Barcelona en eixa diada, no podrán menys que reconeixer que la ploma d' En Arderiu ha dibuixat de má mestre lo que Barcelona fa en un dia tan celebrat.

VUYTS Y NOUS

Qué hi ha per sopar, mestressa?—preguntava un pobre Llatzer, entrant en un hostal,
—Un llus que li farà pler... Miríssel; y que té las tres efes.

—¿Quinas son?

—*Fresch, Fregit y Fret.*

—Si n' hi afegiu una me 'l menjo.

—¿Quina?

—Que també sigui *Franch.*

☪

Ab l' ultim cotxe de la nit vá arribar á Caldas un pagés, se 'n aná á un establiment y demaná tot seguit un bany.

¿A n' aquest' hora?—li digué 'l mosso admirat.—¿Que no podriau esperar á demá? Miréu qu' á n' aquest' hora ningú 'n pren.

—¡Ca, ca! Tinch d' aprofitar lo temps. Vinga un bany desseguida!

Li van obrir un cuarto de bany, y l' home 's ficá á la banyera.

Eran ja las dotze de la nit, y 'l fulano no eixia del cuarto, per lo cual lo mosso hi entrá ab lo cuidado de que li hagués agafat algun trevall. ¡Qu' es cas! Va trovar al feligrés encara á dins de la banyera, qu' aixis que vegé obrir la porta preguntá ab tota frescura:

—¿Que no 'm portéu lo recapte?

—¿Adins del bany voléu sopar?—esclamá 'l mosso.—¡Ala, ala! Surtiu, que 'ls banys tant llarchs no convenen.

—¿Que sabs tú, gambirot?... Més llarch l' haig de pendre encara.

—¿Mes llarch, diheu?

—¡Ja ho crech! Lo metje me 'n vá receptor nou dias.

☪

—Tinch talent,—me deya en Mas,— y 's coneix, puig si ho repara,

jo ja tinch algo á la cara;

—Sí, sí; ja veig que hi té 'l nas.

Vareitg ferte mil petons
que vaig passarhi un bon rato...
¡Ara senyors, no s' alarmin,
los vaig fé al seu retrato.

—
Te vaig demaná un *si* Pepa
y en sech me váres plantá.
Tu noya no ets filarmónica,
lo *si* es nota musical.

D. MARTI TORRES

Entre dos sorts:
—Bon home, 'n farieu 'l favor de dirme quin
cami tinch qu' agafar per anar á Rubí?
—Estich arrancant naps.
—¿El de la dreta ó 'l de l' esquerra?
—Ab un bull son cuits.
El viatjant pren 'l de la dreta per haverlo
entés aixís.

Un dia molt dematí,
juvagem jo y la Mercé;
quant de repent me digui:
¡Y ara! ¿que l' hi sol venir?
Jo no vas contestar res:
¡Ves que l' hi havia de dir!...

LO CEGO

TRENCA CLOSCAS

Xarada

Vaig aná á senti 'n Gayarre
apesar de ser molt *prima*,
y á las quatre de la tarde
ja van tancá la taquilla.
Ab l' aria del segon acte
me va arribar entussiasmá
y va está inimitable
quant lo *segona* va dá.
Molts regalos li va fé
l' inmens public qu' hi havia,
entre los quals me recordo
d' uns gemelos de *tres prima*;
y jo vaig conquistá una nena
mes maca que las pesetas,
filla de *tot*, poble ahont hi há
lo que té ma moreneta.

D. MARTI TORRES.

Fuga de vocals

S. v.ls v.n.r v.ndr.s,
.st. n.ch. .st.r. s.l.,
la p..rt. .st.r. c.rr.d.
.b l. m.n.ch d. l. .sc.mbr.

UN DROPU

Las soluciones se donarán en lo número vinent.

Soluciones del N.º 3

Rombo de punts:

```

          A
        A L A
      A L L L A
    A L L A L L A
  A L L A R A L L A
A L L A R G R A L L A
A L L A R G A L A G R A L L A
A L L A R G A G R A L L A
  A L L A R G R A L L A
    A L L A R A L L A
      A L L A I L L A
        A L L L A
          A L A
            A
  
```

Xarada 1ª. *Pa-pa*—Xarada 2ª. *Ma-te*—En-
devinalla: *Una caixa de mort*—Geroglífich:
Entre tú y jo, no hi há mes qu' aire.

CORRESPONDENCIA

Hem rebut las soluciones de las xaradas d' un Gan-
dul y Quasi-Lleig.

Del rombo—Un romiaire.

Senyor Bunyol—L' hi donem las gracias per haver-
nos deixat tranquils.

Senyor Un Esgarriacrias—Quant tinguem temps
'ns ocuparem de vosté, si escriu en un llenguatge
més cult.

Senyor Frare—Es massa *vert* vosté per portá habit
y ningú hu diria que per sa professió estigués enterat
de tantas cosas. Francament, son treball no 'ns ser-
veix.

Senyor Un Dropu—Queda servit.

Un Borní—Quant poguém publicarem lo seu ger-
oglífich.

Senyor ¿Qué Tal?—Quant no *se puede*, se fa esfors.

Senyor Torres—Van las cantarellas y la xarada.